

Štev. 3.

Leto 9.

Izhaja dvakrat na mesec.

Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbornice) kamor naj se tudi pošiljajo rokopiši.

Neodvisno glasilo železničarjev, upokoencev in transportnega osebja

Zahtevajmo dela in zaslužka!

Ne zahtevamo milosti!!

Predsednik vlade je rekel v svojem utemeljevanju potrebe kreditov za javna dela, da naše prebivalstvo ne zahteva nikakršne milosti in od nikogar, marveč samo

delo in zaslužek.

Vlada je zaradi tega predlagala kredite za javna dela, da bi prebivalstvu v pasivnih krajih, kjer zahteva to potreba, nudila možnost zaslužka.

Predsednik vlade ima prav. Težko se odloči človek, ki je ponosen in kolikor toliko zdrav in krepak, da prosi za miloščino. Prošnja je znak skrajne resignacije. Toda preden pride do tega, človek dolgo koleba in se bori sam s seboj ter išče dela in zaslužka. Ne-gotovost je pred njim, ali naj postane berač ali naj ga vodi pot v ječo. To je težka duhovna borba za vsakogar, ki je brez kruha.

Zaradi tega se nam ni treba čuditi, če je parola tisočev in tisočev naših bednih državljanov:

dela, dela, dela!

S krediti, ki jih je sklenila vlada za izvrševanje javnih del, nudi vlada možnost, da dobi zaposlitev mnogo kmetiškega prebivalstva. Javna dela se tičejo v glavnem gradbe in popraviljanja cest, mostov, regulacije voda, melioracij in zgradbe vodnjakov.

Pri teh delih bo lahko zaposlenih tisoče obubožanih kmetov in drugih oseb, ki nimajo eksistence. Pri teh delih pa ne bodo zaposleni kvalificirani delavci in nameščenci. Tam ne bodo rabili ne ključavničarjev, ne kovačev, ne mizarjev, ne mehanikov, ne tekstilnih delavcev itd., ne knjigovodij in ne trgovskih pomočnikov itd. Nezaposlenost kvalificiranih delavcev in nameščencev se ne bo s tem zmanjšala, marveč bo ostala ista kakor pred dovolitvijo teh kreditov.

Z isto pravico, s katero so zagovarjali oni, ki hočejo nuditi s krediti pomoč kmetiškega prebivalstvu s preskrbo zaposlitve pri javnih delih, zahteva tudi delavstvo, da vlada vodi računa o zmanjšanju bede med nezaposlenimi delavci in nameščenci.

Zakaj, resnica je, da ni nikjer tako velikih osebnih in rodbinskih katastrof, kakor v vrstah nezaposlenih delavcev in nameščencev.

Ako je socialna skrb kjerkoli potrebna, nikjer ni ona tako kričeče in nujno potrebna, kakor pri delavstvu in nameščentstvu, ki v brezposelnosti od gladu in bede umira.

Neprestano smo zahtevali, da se uvede obvezno zavarovanje brezposelnih. Ali podčrtavamo to, da delavci in nameščenci ne marajo nikakršnih blagajin, pa bodisi javnih borz dela ali kakšne druge privatne in javne pomoči in podpor, oni zahtevajo, in to z vso odločnostjo, da se jim da delo, normalna zaposlitev, normalni zaslužek in da z dohodki od zaslužka zavarujejo sebi življenje in se preskrbe za starost in onemoglost.

Zato:

dela, dela, dela!

Mnogo je potov. Pri raznih delih je mogoče zaposliti vse delavce in nameščence. Veljavni zakoni to omogočajo. Zakon o zaščiti delavcev določa, kako dolgo se sme delati v kaki stroki, v posameznih poklicih. Toda zakonite določbe se v devetdesetih odstotkih ne izvajajo.

Treba je povsod uvesti zakoniti delovni čas. Če s tem bi dobilo tisoče in tisoče delavcev in nameščencev zaposlitev. Naj se izvede zakon in občut-

no se bo zmanjšala nezaposlenost. Ostali nezaposleni pa bi potem lahko dobivali več pomoči kakor danes, Toda tudi ostali delavci morajo s časom priti do dela.

To je najvažnejša naloga. In prav nič težka, samo če zahočemo.

Zahtevamo in delati homo, da se uresniči naša zahteva:

Delovni čas se mora zmanjšati, a mezde morajo ostati vsaj na isti višini, kakor so sedaj, če se že ne dajo zvišati. Nove zakonske odredbe morajo v to prisiliti vse, ki nočejo tega sami spoznati. In tedaj bo zelo zmanjšana tudi brezposelnost delavcev in nameščencev.

To je naša zahteva, naš boj!

»Delavec«, 25. jan. 1934.)

Pred skupščino bolniškega fonda

V nedeljo dne 18. februarja 1934 je sklicana redna skupščina bolniškega fonda za ljubljansko železniško direkcijo. Ta skupščina bo gotovo najvažnejša izmed vseh dosedanjih, saj bo dolžnost vseh izvoljenih skupščinarjev, da zavzamejo odločno stališče proti načinu upravljanja tega »avtonomnega bolniškega fonda« in proti vsem poslabšanjem, ki so jih zlasti tekom zadnjega leta sozapravili zvezarji v bolniškem fondu.

Preteklo leto je dokazalo, kam je privedla železničarje v bolniškem fondu zvezarska borba proti avtonomiji fonda in za »odločilen vpliv delodajalca« v bolniškem fondu.

Upokoencem se je čez noč preko določb naredbe (ki za železničarje nadomestuje zakon o zavarovanju delavcev) brez sklepa glavne skupščine za 100% povečalo članske prispevke.

Za vse člane je centralni upravni odbor proti določbam naredbe zmanjšal pravice pri zobozdravljenju in predpisal tudi za člane fonda same 50% doplačilo za vsa zobozdravniška dela.

Sklepi upravnega odbora ljubljanske oblasti uprave prav za prav nič ne veljajo, saj mora vsak sklep romati k glavni upravi v Beograd na odobritev in če glavna uprava nekaj črta, je določena dolga križeva pot preko izbrana sodišča celo do kasacijskega sodišča, da končno dobiš nekaj, kar ti pripada.

Potrebno je, da se končno razčisti, kdo je odgovoren za vsa poslabšanja v bolniškem fondu in kdo stalno preprečuje, da se ne izvedejo umestni sklepi, ki jih zaključijo ljubljanska skupščina (v kateri imajo naši sodruzi večino), ali jih sprejme na predlog naših sodrugov ljubljanski upravni odbor.

Podčrtati moramo, da so zvezarji proglašali kot velikanski uspeh, da so dobili v svoje roke 4 oblasti uprave in da imajo tako na glavni skupščini v

Beogradu 4/5 večino. S to večino so tudi izvolili v centralni upravni odbor bolniškega fonda samo svoje zastopnike in odločuje tako v centralnem upravnem odboru zvezarska večina.

Ta zvezarska večina dosledno odklanja na glavni skupščini v Beogradu predloge, ki jih stavijo naši sodruzi za zboljšanje položaja v bolniškem fondu.

Ta zvezarska večina se dosledno bori proti uvedbi avtonomije v bolniškem fondu ter prepušča tako upravljanje fonda delodajalcu, ker delodajalec vsled dejstva, da ni izvedena samouprava bolniškega fonda, odločuje končno veljavno o vseh zaključkih.

Pri vsem tem pa so posamezni agitatorji zveze še vedno tako predrzni (ali pa so tako zelo naivni, da slepo verujejo vsaki besedi, ki jo izreče njihov višji funkcionar, da zakrije slaba dela, za katera odgovarjajo zvezarji), da celo razširjajo med nižjim osebjem vesti, kako da so savezarji krivi na vseh poslabšanjih. Prepričani smo, da jim danes ne nasede niti eden pameten železničar več, marveč da jih vsi železničarji obsojajo radi neznosnih razmer, katere so zvezarji sozapravili v bolniški blagajni.

Kaj je govoril g. Deržič, ki je v Ljubljani glavni funkcionar zvezarjev, na eni zadnjih skupščin bolniškega fonda, ko se je z vso vehemenco zavzel proti avtonomiji železničarskega bolniškega fonda in proti podreditvi železničarskega bolniškega fonda pod nadzorstvo Ministrstva socialne politike?

Znane so sledeče krilatice g. Deržiča:

Nikakor ne gre, da se vpliv železniške uprave na bolniški fond izloči, ker bi bilo to nelojalno in nepravilno.

Pri železniškem bolniškem fondu se gre za državo, ki je nekaj drugega, kakor privatni delodajalec.

Država je dober plačnik, ostali delodajalci pa v mnogih primerih ne.

Avtonomija, kot jo predlagajo savezarji, je nemogoča, ker gre čez vse meje in ne more nobena uprava na njo pristati.

Zahteva po odpravi budežetiranja v bolniškem fondu je nemogoča in absurdna.

Gospodje zvezarji, ali se še sedaj strinjate s stališčem vašega g. Deržiča, ko vidite velikanska poslabšanja v bolniškem fondu? Ali ste še sedaj proti avtonomiji bolniškega fonda in za to, da je bolniški fond pod nadzorstvom železniškega ministrstva in da ima končno besedo pri vsemu delodajalcu?

Predolgo bi bilo, če bi hoteli naštevati vse posledice takšne taktike zvezarjev, katero čutijo prav vsi železničarji na svojih hrbtih. Prepričani smo, da so dogodki preteklega leta odprli oči prav vsem članom bolniškega fonda, da je imela taktika zvezarjev in njihov boj proti avtonomiji fonda nedogledne posledice za vse železničarje ter da je sedaj zadnji čas, da se odločno nastopi proti nadaljnjemu poslabševanju v bolniškem fondu in enkrat za vselej obračuna z zvezarji.

Na redni skupščini bolniškega fonda dne 18. februarja 1934 morajo naši sodruzi obsoditi vsa kršenja naredbe in izglasovati, da se ukinejo protizakoniti ukrepi o povišanju članskih prispevkov za upokoence in poslabšanju predpisov za zobozdravljenje.

Dne 18. februarja morajo vsi delegati bolniškega fonda najodločneje nastopiti za samoupravo bolniškega fonda.

Ta skupščina mora biti mejnik v razvoju železničarske bolniške blagajne ter mora ukreniti vse, da preneha biti bolniška blagajna železniška in da postane bolniška blagajna železničarska.

Nezgoda v službi

Kako moramo postopati v službi in kako se zaračuna penzija v slučaju nezgode.

Že parkrat je »Ujedinjeni Železničar« objavil opozorilo vsem železničarjem, zlasti pa onim v eksekutivni službi, da naj strogo izvajajo vse predpise o čuvanju osebne varnosti, da pa naj tudi strogo izvajajo vse službene predpise. To opozorilo je bilo namenjeno zlasti premikalnemu, vlakospremnemu in strojnemu osebju, da se zavaruje tako pred kaznimi, ki so največkrat posledica prekoračenja službenih predpisov (čeprav so ta prekoračenja izvršena »v interesu službe«, da ne bo zamud itd.), kakor tudi pred neugodnimi in nevarnostjo, da bo uprava ugotovila, da je uslužbenec nezgodo sam zakrivil, ker ni strogo izvajal predpisov.

Mislimo, da danes tega opozorila ni potreba ponavljati onim železničarjem, ki se zavedajo svojih pravic in dolžnosti, ki ne iščejo nikakih protekcij, ki vestno vrše službo, a enako vestno zahtevajo, da uprava izvršuje vse one določbe, ki govore o pravicah osebja. Vsi ti železničarji se zavedajo svojih dolžnosti v službi, enako dobro pa se zavedajo tudi svojih dolžnosti napram družini.

Vsem tem zavednim železničarjem naj veljajo današnja navodila:

Zadnje čase se vedno večkrat opaža, da se manjše nezgode v službi službeno sploh ne obravnavajo, kar zamore imeti za prizadeto osebo večkrat usodne posledice. Zlasti pri nastavljenem osebju prizadeti največkrat ne ve, ali se je uvedel postopek o kaki manjši nezgodi, ki trenutno ni imela nobenih težjih posledic. Večkrat se posledice nezgode pojavijo po preteku več mesecev in tedaj je jako težko uvesti nezgodno

Železničarjem iz Ljubljane in okolice!

Ljubljanska podružnica skupno s sekcijo cestnih železničarjev priredi v soboto 3. febr. 1934 ob 8. uri zvečer v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani

železničarsko veselico

Na sporedu je ples, šaljiva pošta in druga zabava. Igra orkester delav. glasbenega društva „Zarje“.

Čisti prebitek je namenjen podpornemu fondu.

K udeležbi vabi

Prireditveni odbor USŽJ.

preiskavo in dokazati, da se je nezgoda res pripetila v službi. Večkrat se pripeti, da tak uslužbenec postane kasneje nesposoben za službo in je upokojen vsled »navadne bolezni« ali pa po izvidu šef-zdravnika, da je postal nesposoben za vsako železniško službo, o nezgodi pa sploh ni govora.

Vsled tega je izredno važno, da vsak uslužbenec prijavi vsako, tudi najmanjšo nezgodo svojemu predpostavljenu, navede točno priče, zahteva zapisnik in da se kasneje prepriča, da je bilo nezgodno poročilo res poslano na direkcijo. S tem se uslužbenec zavaruje za slučaj, da se kasneje pojavijo kake posledice.

Kako pa je s pribitkom 10 let za pokojnino v slučaju nezgode?

Zakon iz leta 1923 je predvideval v čl. 123 zadnji odstavek, da se uslužbencu mora priznati za penzijo še pribitek 10 let, ako se uslužbenec brez lastne krivde tako poškoduje v službi, ali tako težko oboli na bolezni, ki se je pojavila kot posledica službe, da postane nesposoben za službo.

Zakon iz leta 1923 je predvideval pribitek 10 let kot pravico osobja, ki jo je vsakdo dobil, ako je vsled nezgode postal nesposoben za službo.

Popolnoma drugačen pa je zakon iz leta 1931. Ta zakon pa predvideva v § 126 sledeče:

»Če se uslužbenec brez lastne krivde tako poškoduje v službi, da postane radi dobljenih ran ali poškodb nesposoben za nadaljnjo službo, za katero bi se mogel uporabljati po svojih kvalifikacijah in dotedanjem položaju, se mu sme priznati za pokojnino še 10 let zraven. Za tako odločbo sta potrebna pristanek finančnega ministra in soglasnost predsednika ministrskega sveta.«

Določba novega zakona je torej daleko slabša od določbe zakona iz leta 1923 in je s to določbo ukinjena pravica, da bi mogel uslužbenec v slučaju nezgode zahtevati pribitek 10 let, odnosno, da bi mogel ta pribitek iztožiti.

Državni svet je v konkretnem slučaju neko pritožbo za priračunanje pribitka 10 let za odmero penzije razsodil:

»Neumesten je tožbeni prigovor v pogledu nepriznanja beneficije priračunanja 10 let več za penzijo po § 126 zakona, ker tožnik ni dokazal, da obstajajo vsi pogoji, predvideni v tem paragrafu, a poleg tega tudi vsled tega, ker je po besedilu tega paragrafa prepuščeno upravni oblasti, da po svoji svobodni oceni uslužbencu to ugodnost (priračunanja 10 let) prizna ali ne prizna.«

V drugem konkretnem slučaju, ko je uslužbenec po nezgodi zopet nastopil službo na železnici (sicer ne več eksekutivno, marveč samo pisarniško, ker je vsled nezgode postal nesposoben za eksekutivno službo) je Državni svet tudi zavrnil pritožbo radi vračunanja 10 let z motivacijo:

»Zakon predvideva priznanje te ugodnosti samo onim, ki so postali nesposobni za železniško službo. Ker pa je prizadeti po ozdravljenju zopet nastopil službo, je s tem dokazano, da ni postal vsled posledice nezgode nesposoben za železniško službo.«

V tretjem slučaju (posnemamo ga po »Našem Glasu«) pa je Državni svet razsodil, na pritožbo nekega poštnega zvanika, ki se je leta 1922 ponesrečil ter ni bil več sposoben za izvrševanje svoje dotedanje službe, marveč je po nezgodi opravljal le lažje posle.

Zaradi neugodnega zdravstvenega stanja je moral leta 1932 predčasno stopiti v pokoj. V prošnji za upokojeitev je prosil, naj se mu v smislu § 118 u. z. zaradi poškodb, dobljenih v službi, prizna za pokojnino preko dejanske odslužene dobe še 10 let. To njegovo prošnjo je prometno ministrstvo zavrnilo, češ, da njegova nesposobnost za službo ni nastopila neposredno po nezgodi. Proti tej odločbi je prizadeti zvanik vložil tožbo na državni svet, ki mu je ugodil. Utemeljitev razsodbe drž. sveta št. 24.443 od 5. septembra 1933 se glasi:

»Po § 118. uradniškega zakona iz leta 1931 se državnemu civilnemu uslužbencu, če se brez lastne krivde pri kateremkoli državnem poslu ali povodom takega posla tako poškoduje, da zaradi dobljenih ran ali poškodb postane nesposoben

za merodajno službo, za katero bi se po svojih kvalifikacijah in dotedanjem položaju mogel uporabiti, — more za pokojnino priznati preko dobe, katero je do tedaj prebil v službi, še deset let.

Bistveni pogoj, kakor se vidi iz samega besedila, za uporabo tega zakonskega predpisa je ta, da je uslužbenec dobil rano ali poškodbo pri državnem poslu ali povodom istega in da je to imelo za posledico nesposobnost za nadaljnje službovanje. Zakon torej ne zahteva, da je nesposobnost za nadaljnjo službo nastopila tedaj, ko je uslužbenec dobil poškodbo oz. rano. Poglavitno je, da postoji vzročna zveza med poškodbo in prenehanjem službe, to je da služba prestane zaradi posledic te poškodbe ali ranitve, ne bistro pa je, da li je to nastopilo neposredno po poškodbi ali kasneje.

Komisija je glede tožitelja ugotovila, kar se priznava tudi v izpodbijani odločbi in odgovoru na tožbo, da tožitelj neozdravljivo boleha zaradi poškodbe hrbtenice in trebušnih organov, katero poškodbo je dobil pri železniški nezgodi dne 13. januarja 1922 na službenem potovanju iz Ljubljane v Zagreb v svojstvu uslužbenca ambulancne pošte, in zaradi katerih poškodb je bil kot nesposoben za nadaljnje službovanje upokojen.

Ob tem stanju zadeve izpolnjuje tožitelj glavni pogoj za ugodnost iz § 118. u. z. — nesposobnost za nadaljnje službovanje kot posledica poškodb, dobljenih pri službenem poslu — a ker je z izpodbijano odločbo bil zavržen samo iz razloga, češ, da ta pogoj ni izpolnjen, ker nesposobnost ni nastopila neposredno po poškodbi, je treba izpodbijano odločbo v smislu čl. 26. zak. o drž. svetu in upravnih sodiščih razveljaviti.«

Na podlagi te razsodbe je prizadeti zvanik, kateremu je bilo ob upokojitvi priznanih le 30 službenih let in 86,9% pokojninske doklade, dobil pravico, da se mu prišteje k pokojninski podlagi še 10 let, tako da mu gre po razsodbi drž. sveta polna pokojnina, to je 95% zadnjih aktivitetnih prejemkov.

Iz vseh teh konkretnih razsodb izhaja, da stoji po uveljavljenju novega zakona o državnem prometnem osobju Državni svet na stališču, da je prepuščeno upravni oblasti, da po svobodni oceni uslužbencu prizna ali ne prizna pribitka 10 let za penzijo. Samo v slučaju, da upravna oblast odloči, da ne pripada pribitek 10 let vsled pomanjkanja gotovih dejstev, ki jih predvideva zakon, tedaj državni svet razsoja, ali je razlog, ki ga navaja upravna oblast za odklonitev pribitka 10 let, zadosten ali ne. Če v takem slučaju državni svet ugotovi, da prizadeti izpolnjuje pogoj, mu prizna pravico na priračunanje 10 let. Če pa upravna oblast samo s pozivanjem na § 126 odkloni prošnjo prizadetega po vračunanju 10 let za penzijo, potem se v slučaju pritožbe postavi državni svet na stališče, da pritožba sploh ni dopuščena, ter jo zavrne brez takse.

Drugačen pa je položaj pri nenastavljenem osobju.

Delavski pravilnik iz leta 1933 predvideva v čl. 131, da se delavcu, ki se je v službi brez lastne krivice poškodoval ter postal nesposoben za delo, priračuna za penzijo še 10 let, odnosno v slučaju, da član še nima dveh let članstva pri penzijskem fondu, se mu priračuna ves ostanek do 12 let članstva. Nato se takemu delavcu odmeri penzija in renta, a izplačuje se mu ono, kar je večje. Za priračunanih 10 let delavcu ni treba plačati nikake članarine v penzijski fond, marveč mora plačati vso članarino za ta čas prometna uprava.

Za delavce je torej vprašanje nezgode v službi pravilno rešeno, težko pa je prizadeto s spremembo zakonske določbe iz leta 1923 nastavljeni osobje ter upamo, da bo železniška uprava glede odmere penzije v slučaju nezgode dosedanje besedilo zakona iz leta 1931 zopet nadomestila z določbo člena 123 zakona iz leta 1923 ter tudi nastavljenju priznala pravico na pribitek 10 let.

Na naslov računovodstva Direkcije državnih železnic v Ljubljani.

Zadnje čase se vedno pogosteje dogaja, da dobijo upokojeni delavci nakazano pokojnino ter na odrezku sploh niso navedeni nikaki odtegljaji. Vsled tega je onemogočeno upokojencu kontrolirati, ako je pokojnina pravilno nakazana in za kaj je bilo odtegnjeno ter nima sploh nikakega potrdila v rokah, ali je plačal naknadne prispevke za pokojninski fond, davke, kuluk itd. ter ne more nikdar dokazati, ali je svojo obvezo poravnal ali ne.

Vlakospremno osobje

Razmere pri vlakospremnem osobju so se tekom zadnjega leta občutno poslabšale. Pritožbe glede sestave turnusov, podaljšanja delovnega časa, ukinjenja dopustov, kršenja ranga, nerednosti v bivalnicah so na dnevnem redu ter vse intervencije le zelo malo zaležejo. Običajni izgovor: ni kredita, ni osobja — je na dnevnem redu in s tem odgovorom so rešene vse utemeljene pritožbe osobja.

Gotovo je, da je zlasti pri vprašanju delovnega časa tudi osobje nekoliko krivo, da se osemurnik več ne izvaja vsled tega, ker je osobje samo večkrat kršilo predpise in je nato posameznim gospodom prometnikom in določiteljem že prišlo v meso in kri, da je osobje zato tukaj, da vrši službo, kolikor časa se ga rabi, čeprav predpis o delovnem času določa kaj drugega.

Sedaj je nastalo med precejšnjim delom osobja vznemirjenje radi degradacij v zvanjih, ker so vlakovodje kar čez noč postali samo sprevodniki ali celo le zavirači.

Te degradacije v zvezi z vedno ponavljajočimi se vestmi o spremembi ranga, hitrejšem napredovanju študentov ter govoricami o spremembi pragmatike ter spremembi pravilnika o sporednih pridelnostih, so zelo razburile osobje, ki se je zopet začelo zanimati za svoja krušna vprašanja, za svoje pravice in za svojo bodočnost. Osobje je zopet uvidelo, da mora s svojo močjo sodelovati pri reševanju teh vprašanj, ker bo v nasprotnem slučaju izgubilo zadnje pravice.

Vprašanje degradacij v nazivih obravnavamo posebej in velja vse, kar je tam povedano tudi za vlakospremno osobje. V tem članku se bomo pečali le z ostalimi vprašanji.

Najvažnejše je za nas vprašanje turnusov in delovnega časa sploh in v tem vprašanju mora vse vlakospremno osobje enotno nastopiti za obvarovanje osemurnega delovnika. Uredba o določitvi delovnega časa iz leta 1920 je še vedno v veljavi in ker je očitvidno del vlakospremnega osobja in najbrže tudi del uradništva ne pozna, objavljamo danes glavne določbe:

Normalni razpored dnevnega dela znaša 8 ur, vračunajoč čas vožnje po voznem redu, eno uro pripravljenosti pred odhodom in eno uro posprave po zaključku potovanja. Razpored naj bo tako sestavljen, da je cel mesec razdeljen tako-le: 30% delovnega časa, 20% določenega za odmor izven domicila, a 50% za odmor doma. Najdaljši delovni čas v enem dnevu sme znašati po razporedu 14 ur. Pri potovanju v režiji velja kot ekvivalent faktičnemu delu 50% uporabljene časa. Pri izdelovanju razporedov je gledati na to, da se razdele odmori in potovanja oziroma delo v soglasju z osobjem.

Ta uredba ministrstva saobračaja od 2. junija 1920 je še vedno v veljavi in te uredbe ne sme kršiti ne uradnik in ne uslužbenec. Na vlakospremnem osobju je, da to uredbo najtočneje izvaja, da prijavi vsako kršitev uredbe od strani predpostavljene direkcije in da si tako zasigura osemurnik.

Važno vprašanje za vse vlakospremno osobje je tudi določitev staleža osobja. Če hoče danes vlakospremnik dopust, ga ne dobi, ker ni nadomestnika. Če je večji stalež bolnih, mora stopiti v akcijo železniški zdravnik, da naredi hitro nekaj uslužbencev zdravih ali pa morajo preostali delati več službe, ker nadomestnika ni. Naj že enkrat uvidi direkcija, da ne sme voditi v staležu aktivnega vlakospremnega osobja vseh onih, ki že po več mesecev in celo let čakajo na upokojeitev, onih, ki so izvrženi od eksekutivne službe ter da mora poleg zadostnega števila osobja, kolikor se ga rabi po turnusu, imeti še gotov procent osobja za nadomestilo bolnih, za dopuste in za pojačen promet.

Nič manj važno ni vprašanje ranga in izpitov. Samo v ljubljanski direkciji se danes rang ne izvaja, kakor je bil izdan od direkcije same in se ne pripušča osobja k polaganju višjih izpitov s pripombo, da nima predpisane šolske izobrazbe za višjo kategorijo (dva razreda srednje šole).

Že večkrat smo napisali, da je ta ukrep obojestransko zelo škodljiv in smo svarili upravo pred posledicami, žal ni bilo umevanja za naše razloge. Napačne račune dela tisti, ki misli, da bodo vlakospremniki z dvema in štiriimi gimnazijami boljše izvrševali službo, marveč bo res ravno nasprotno, da bo trpela služba vsled pomanjkanja praktične strokovne izobrazbe. Se bolj se vara dotični, ki misli, da bo z uvedbo večje razlike med »predpostavljene« in »podrejenimi« pri vlakospremni službi, z neko novo disciplino in ločitvijo vlakospremnega osobja v dve skupini — skupino izobraženih, ki komandirajo ter skupino strokovno usposobljenih, ki delajo — še bolj funkcionalni promet in služba. Da je danes promet v območju ljubljanske direkcije na prvem mestu in najbolj vzoren, je v veliki meri zaslug enotnosti in kolegialnosti vsega vlakospremnega osobja, ko podpira eden drugega in se tudi vlakovodja smatra samo za popolnoma enakega uslužbenca in delavca ter sotovariša pri vlaku, kakor je najmlajši zavirač. Čim se bo uvedla praksa, da se bo smatral eden samo za komandanta in višjega, drugi pa samo za garača, bo mesto napredka sledilo nazadovanje.

Naj uvidijo to odločujoči ter naj prenehajo z dosedanja prakso kršitve ranga ter takoj odrede, da se pripusti k nadaljnjim izpitom vse vlakospremno osobje, ki želi te izpite polagati. Študente pa naj se uvrsti v rang tja, kamor po položnih strokovnih izpiti spadajo in naj od tam napredujejo, kakor vsi ostali vlakospremniki. Tako bodo tekom službenih let tudi študentje zadoobili potrebno prakso in bodo enkrat res dobri vlakovodje, ki ne bodo samo nekaki »predpostavljene« pri vlaku, marveč tudi najbolj kvalificirani delavci za vsako delo.

Še en apel ima vlakospremno osobje na vse odločujoče: **Vprašanje sporednih pridelnosti in službene obleke** ni zadovoljivo rešeno za vlakospremno osobje in tu je treba nujne remedure. Vlakospremnik pri tovrstnem vlaku je skoraj noč in dan v službi, računati mora z vsemi vremenskimi neprilikami, velikimi zamudami, napornim delom in vendar dobiva tako nizko kilometražo. Vlakospremno osobje je že večkrat poudarilo svojo zahtevo po uvedbi urnine, ki je uvedena v večini modernih držav in ki edino zamore predstavljati pravilno merilo za odškodnino pri vlakospremni službi. Enako je pa treba tudi vprašanje službene obleke urediti na drug način, ker sedanj način je tak, da mora uslužbenec denar za službeno obleko odtrgati direktno od ust svoje družine, ako hoče zadoštiti zahtevam uprave. Pavšali so prenikli in posamezne kategorije pa sploh ne dobe nikakega pavšala za službene obleke ter se upravičeno obračajo do uprave, da jim preskrbi dobavitelja in krojače, ki bodo za ta denar dobavljali službeno obleko. Povsod drugod je vprašanje službene obleke dosti bolj zadovoljivo rešeno (financa, žandarmerija, pošta itd.) in bilo bi pravilno, da tudi generalna direkcija drž. železnic vzame za zgled prakso drugod ter ali podeljuje obleko v naturi, ali pa določi tak pavšal, da bo osobje lahko shajalo.

Vse to in še dosti drugih pritožb je bilo obravnavanih na konferenci vlakospremnega osobja, ki se je po dolgem času zopet sestala, da se posvetuje o izkušnjah v preteklosti in na podlagi teh izkušenj sklene direktive za bodoče delo, ki naj prinese vlakospremnemu osobju pravice in boljše bodočnost.

Vsi vlakospremniki se zavedajo, da ne bodo dobili pravic podarjenih, marveč da bodo morali združeni in enotni boriti se najprvo za izvajanje onega, kar prav za prav predvidevajo sedaj obstoječe naredbe in pravilniki ter si priboriti soodločevanje pri izdelavi vseh naredb, ki tangirajo osobje.

Sodrug!

Ali si že poravnal članarino za tekoči mesec?

Iz oblasnih sekretarijata.

POD BREMENOM ISKUŠENJA.

Privredna kriza u minuloj godini nije popuštala. Trideset milijona nezaposlenih ljudi i žena predstavljali su os, oko koje su se vrtili svi socijalni i ekonomski problemi. Kupovna snaga širokih potrošačkih masa pala je u minuloj godini još u većoj mjeri. Zbog toga je i promet dobara i dalje nazadovao. Socijalno i ekonomsko zlo umjesto da je umanjeno, povećano je pod bremenom sve daljeg pooštravanja privredne krize i njenih pratilaca. Mnogobrojne međudržavne konferencije, kao u Sinaji, Bukareštu, Pragu, Varšavi, Rimu, Ženevi, Londonu i t. d. održane u toku minule godine radi traženja rješenja protiv privredne krize, imale su obrnut rezultat: zabarikadiranje nacionalnih privreda pojedinih zemalja u državne granice u cilju samozadovoljenja (autarkije) došlo je do vrhunca. Deficiti u ishrani širokih potrošačkih masa, nazadovanje u proizvodnji, deficiti u državnim gazdinstvima, socijalni metež, političke nesigurnosti sa skakanjima iz krajnosti u krajnost — to je slika minule godine.

Da privredni i socijalni poredak kapitalizma nije idealan, to ne govore i ne uvidjaju više samo socijalisti, nego i široke mase svijeta koje su do nedavno stajale po strani od svake političke borbe i interesovanja za javne stvari. Najvruciji predstavnici ekonomskog liberalizma ohladili su se pod bremenom nedaća koje je iz sebe ispoljio njihov, do juče kao idealan zamišljen, poredak kapitalizma. Kroz nauku i kroz široke društvene mase, naglo kao bujica prodira shvatanje da anarhija u proizvodnji koja je stvorila vladajući kaos, mora, čim prije tim bolje, da bude zamijenjena planskom privredom. Pitanje planske privrede je postalo opće za sve zemlje, bez obzira da li su one republike ili monarhije, da li u njima vlada apsolutizam ili demokratija.

Opće je iskustvo da u osnovici svih drugih pitanja leži pitanje zdrave nacionalne privrede. I da zdrava nacionalna privreda ne može da postoji ako ona ne bude ukalupljena u međunarodnu privredu. Privredni život je međunarodno toliko isprepletan, da on mora redovno da struji, punom parom, svim svojim kanalima, ili ima da zakrčlja i u svima dijelovima, u svima nacionalnim jedinicama. Za puno međunarodno njegovo strujanje treba časne međunarodne sporazume o pravičnoj razmjerni dobara. Svakoj nacionalnoj jedinici mora biti obezbjeđen udio u proizvodnji i u uživanju cjelokupne materijalne i duhovne kulture koju daje moderno društvo.

Shvatanje o međunarodnoj privrednoj, socijalnoj in pravnoj zajednici, mora da sebi prokrči dalje puteve. Dok narodi svake pojedine države i narodi svih država, ne budu duboko prožeti ovom potrebom, ratna psihoza, nesmišenost, oružanja i padanja u sve veće ekonomske, političke i socijalne meteže neizbježni su i pretstavljaju logičnu posljednicu ovakvog preživjelog stanja.

Na tri strane vrši se hrvanje sa nedaćama sadašnjice. Sovjetska Rusija stvara jedan novi, državni privredni tip sa pravom na rad i pravom na život svake društvene jedinice. Fašistička Italija i hitlerovska Njemačka idu putem izgradnje korporativne države, a za njima tapka mala Austrija — ali je to put sa perspektivama koje su suviše maglovite i problematičke. — I najzad Sjedinjene američke države naglo raskršćavaju sa ekonomskim liberalizmom, i intervencijom države u privrednim odnosima žele, da utru put privrednoj obnovi i proizvodjačkoj i potrošačkoj stabilizaciji na najvišem mogućem stupnju.

Široko otvorenim očima svijet posmatra ogromna previranja koja se dešavaju u Sovjetskoj Rusiji i u Sjedinjenim američkim državama, jer su to ekonomska zbivanja koja treba da posluže kao primjer i, možda, kao ključ za rješenje privrednih i socijalnih nedaća. Fašistička Italija i hitlerovska Njemačka toga značaja već nemaju; jer osim likvidacije političkoga liberalizma, tamo se u suštini stvari u pogledu ekonomskih zbivanja ništa novo nije desilo, niti je u pripremi i izgledu.

Naprotiv, fašistička Italija je upravo ovih dana, najavljujući svoju »novu eru«, liberalnu ekonomiju uzela kao osnov fašističke privrede!

Teška ekonomska i socijalna atmosfera dopunjava se još i političkom nesmirenošću oko zahtjeva za revizijom ugovora o miru sa ciljem da se postignu nova međudržavna razgraničenja. To utiču da oružanja bivaju sve veća i međunarodna atmosfera eksplozivnija.

Potrebne su velike organizovane snage širokih narodnih masa da u haos ekonomski, socijalni, politički i međunarodni unesu trpljivosti, harmonije i reda. Radnička klasa treba da dadne sve što do nje stoji da pomogne približanje ovih snaga, i da akciju njihovu pravilno uputi i dostojno potpomogne.

Bogdan Krekić.

IZBORI DELEGATA I NJIHOVIH ZAMJENIKA KONSUMNE ZADRUGE DRŽ. SLUŽBENIKA U ZAGREBU.

Konsumna zadruga u Zagrebu izdala je izborni proglas, kojim raspisuje izbore delegata na dan 25. februara 1934. Iz izbornog proglašenja objavljamo sljedeće:

Na osnovi § 4. Pravilnika o izboru delegata i njihovih zamjenika Konsumne zadruge službenika drž. željeznica u Zagrebu, od 22. oktobra 1931., ispravljenom dne 3. januara 1934., a štampanom u 1. br. »Zadružnog Vjesnika« 1934. god., Upravni i Nadzorni odbor Konsumne zadruge na svojoj zajedničkoj sjednici dne 4. januara 1934. zaključio je:

1. Da se izbor delegata i zamjenika Konsumne zadruge prema čl. 31. zadružnih pravila izvrši na čitavom području zadrugina djelovanja i to istodobno na dan 25. februara 1934. god. od 8—12 s. i 15—18 s. Zadrugari, koji su toga dana službom spriječeni da pristupe glasanju mogu glasovati na dane 24. ili 26. februara 1934. od 10—12 s., a u Radionici Zagreb gl. k. 24. februara od 13—16 s. kao i dne 25. febr. u označeno vrijeme.

Glasovi predani prije ili poslije označenih dana smatraće se kao da nijesu predani.

Pravo glasa imaju svi zadrugari koji su pristupili ili se upisali u zadrugu do konca 1933. god. t. j. do konca poslovne godine 31. decembra 1933. i uneseni su u spisak zadrugara, kao i popis glasača u nadležnoj izbornoj sekciji. Kao legitimacija identičnosti zadrugara služi uz željezničku legitimaciju kupovna knjiga ili privremena potvrda o prijemu u članstvu zadruge.

2. Glasanje se vrši po izbornim sekcijama.

Izborne sekcije i povjerenike za ove sekcije odredio je upravni i nadzorni odbor na sjednici 4. jan. 1934. te su određene sljedeće sekcije i povjerenici:

I. Izborna sekcija: Direkcija i penzioneri: Glavni zadružni povjerenik: Obad Josip; zadružni povjerenici: Sajko Ljudevit, Vucelić Vladimir.

II. Izborna sekcija: Zagreb gl. kol.: Glavni zadružni povjerenik: Hodak Nikola; zadružni povjerenici: Kos Nikola, Klokočevnik Drago.

III. Izborna sekcija: Zagreb-Sava: Glavni zadružni povjerenik: Šešok Janko; zadružni povjerenici: Požun Mijo, Jugović Juraj.

IV. Izborna sekcija: Radionica Zagreb gl. k.: Glavni zadružni povjerenik: Pečnik Stjepan; zadružni povjerenici: Štih Vatroslav, Wagner Franjo, Dakić Dragutin.

V. Izborna sekcija: Ložionica Zagreb gl. k.: Glavni zadružni povjerenik: Radić Stjepan; zadružni povjerenici: Posilovač Vladimir, Kerne Dragutin, Ištok Oskar, Jakovina Antun.

VI. Izborna sekcija: Srpske Moravice: Glavni zadružni povjerenik: Petrović Bogdan; zadružni povjerenici: Suzak Ivan, Matić Mihajlo.

VII. Izborna sekcija: Ogulin: Glavni zadružni povjerenik: Tahy Arnold; zadružni povjerenici: Knežević Dušan, Matić Vladimir.

VIII. Izborna sekcija: Gračac: Glavni zadružni povjerenik: ing. Lapaine Nikola; zadružni povjerenici: Gačeša Dušan, Hözl Adam, Asančaić Jure.

IX. Izborna sekcija: Split: Glavni zadružni povjerenik: Grgurić Drago; zadružni povjerenici: Jukić Mato, Tanta Eduard.

X. Izborna sekcija: Banja Luka: Glavni zadružni povjerenik: Savić Stevan; zadružni povjerenici: Mehmedović Islam, Rakanović Sulejman.

XI. Izborna sekcija: Sl. Brod: Glavni zadružni povjerenik: Poznić Branko; zadružni povjerenici: Paul Rudolf, Šešek Stanislav.

XII. Izborna sekcija: Vinkovci: Gl. zadruž. povjerenik: ing. Ranić Grgur; zadružni povjerenici: Krsta Svetozar, Šiml Antun.

XIII. Izborna sekcija: Osijek: Glavni zadružni povjerenik: Kompanejevc Nik.; zadružni povjerenici: Vujnović Janko, Rianka Josip.

Ujedno se napred spomenuti glavni zadružni povjerenici ovlašćuju ovime, da na dane 24., 25. i 26. februara o. g. provedu izbore za skupštinske delegate Konsumne zadruge prema Pravilniku za izbore. Izbornim komisijama predsjedavati će glavni zadružni povjerenici u označenim sekcijama a pomagati će ih zadružni povjerenici u odnosnim sekcijama.

Sa industrijskih pruga

GODIŠNJA SKUPŠTINA USZJ U BANJOJ LUCI.

Dne 21. januara 1934 održali smo u prostorijama Radničkog doma godišnju skupštinu, koju je otvorio predsjednik podružnice drug Sobo, pozdravio prisutne te predao riječ sekretaru drugu Mogutu.

Drug Mogut obrazložio je u svom kratkom referatu položaj industrijskih željezničara, u kojem se danas nalaze i šta se sve čini, da se položaj industrijskih željezničara popravi. Napominje rad organizovanih željezničara, kao i sklopiti radni ugovor, kojeg je podružnica sa poduzećem Bosansko d. d. sklopila i uspjela u ovakvom kritičnom vremenu i povisiti platu, na čiji se rad obaziru sve naše podružnice, koje postoje u Bosni i Hercegovini. Kaže da radni ugovor postoji samo tamo, gdje su željezničari organizirani u svojoj stručnoj organizaciji kao što je to slučaj kod nas u Banjoj Luci. Napominje, da radni ugovor kod Bosanskog d. d. ističe 15. marta 1934. g., te upozorava drugove da budu spremni da se isti obnovi u korist zaposlenih drugova željezničara. Nadalje podnosi izvještaj o ranije primljenom pravilniku za osnovani potporni fond, te kaže, da Uprava poduzeća Bosansko d. d. nije se sa istim saglasila, na što je bila pozvana Inspekcija rada, Radnička komora. Uprava poduzeća i Podružnica da sporazumno pravilnik dopune, te istog čita i obrazlaže, član po član, čim je pravilnik dopunjen i šta je iz ranijeg izbačeno.

Po pročitanoj pravilniku predsjednik drug Sobo otvorio je diskusiju i isti se je jednoglasno od prisutnih željezničara primio.

Blagajnički izvještaj podnio je drug Sobot Jovo.

Ispred nadzornog odbora podnio je izvještaj drug Opalić Čedomir, da je sve knjige pregledao i u redu pronašao i s tim predložio, da se da razrešnica staroj upravi.

Izvještaj i predlog primljeni su jednoglasno.

Poslije toga prešlo se na treću tačku dnevnog reda, izbor nove uprave podružnice.

Predsjednik drug Sobo Ale predložio je, da se izabere kandidacioni odbor od tri lica, koji će donijeti listu za novu upravu podružnice. Predlog se prima.

U kandidacioni odbor ulaze drugovi Toht Ivan, Mikulčić Pero i Mirčić Savo, koji su podnijeli skupštini sljedeću listu:

Upravni odbor: za predsjednika drugu Sobu Alu, kočničara; za potpredsjednika drugu Tohtu Ivanu, strojovodju; za tajnika drugu Mogutu Luku, ložača; za blagajnika drugu Sobotu Jovu, vozovodju.

Nadzorni odbor: Opalić Čedomir, strojovodja, i Dane Despot, kočničar.

Podnešena lista nove uprave podružnice primila se od strane prisutnih jednoglasno.

Posle izbora uprave sakupljeni drugovi još su raspravljali po svim za industrijske željezničare u Banjoj Luci važnim pitanjima te jednoglasno primili sve zaključke te je nakon dulje rasprave drug predsjednik zaključio skupštinu pozivom, da svi organizovani predju na još aktivniji rad, da okupe u organizaciji sve željezničare.

Iz sekcije upokojencev

Katera služba se mora najmanj smatrati za dnevničarsko po § 258 zakona?

Ker se po § 258 tč. 3 računa služba »stalnega delavca-dnevničarja« vsem onim, ki so bili pred 1. septembrom 1923 nastavljeni, za odrejanje procenta penzije od osnovne plače, kakor tudi od položajne doklade, so posamezne direkcije večkrat osporovale vračunanje prejšnje delavske službe s pripombo, da se delavska služba ne more smatrati za dnevničarsko.

V zadnjih konkretnih razsodbah je Državni svet ugotovil, da se to stališče uprave protivi osnovnemu motivu zakonodavca, ker je imel zakonodalec namen s določbami § 258 zaščititi že pridobljene pravice uslužbenecv, med katerimi je všteta tudi pravica na priznavanje službe stalnega delavca, se je postavil državni svet na stališče, da se ima v prvi vrsti smatrati stalnim delavcem vsakdo, ki je bil član kakega prejšnjega delavskega penzijskega ali podpornega fonda in sicer za ves čas, odkar je bil član fonda.

S tem tolmačenjem je vsaj nekoliko omejena samovolja uprave pri presojanju, katera služba se smatra za dnevničarsko in katera ne.

S. Wauch dobi končno penzijo po novih predpisih.

Leta 1929 je bil upokojen eden najstarejših strojevodij s. Wauch, ki je služboval na progi Ljubljana—Vrhnika. Željezniška uprava mu je odmerila penzijo še po starih predpisih, ki so veljali pred uvedbo zakona iz leta 1923, čeprav ga je več kot 5 let po uveljavljenju zakona zaposlovala v aktivni službi in mu večkrat izplačevala prejemke činovnika III/1—10. S. Wauch se je proti odmeri take penzije pritožil na Državni svet, ki je pritožbo ugodno rešil ter odredil, da se rešenje o odmeri penzije razveljavi. Direkcija je na to s. Waucha leta 1932 prevedla na zakon iz leta 1923, a tedaj (tri leta po upokojitvi) se je proti tej formalni prevebdi pritožila Glavna kontrola, češ, da je bil Wauch uslužbenec privatne železnice in da mu ne pripada prevedba.

Končno je sedaj državni svet izdal razsodbo, s katero je odklonil pritožbo Glavne kontrole in potrdil prevedbo s. Waucha z ugotovitvijo, da so tudi uslužbenci lokalnih železnic, ki jih je preje eksploatirala južna železnica, prišli s poddržavljenjem južne železnice v državno upravo in da bi morala železniška uprava ob uveljavljenju zakona iz leta 1923 te uslužbenec ali prevesti na novi zakon ali pa upokojiti. V kolikor je te uslužbenec zadržala še naprej v službi, imajo vse pravice prevedenih državnih železničarjev.

UPOKOJENCI — POZOR!

Sestanki upokojencev, na katerih dobe vse informacije, se vrše vsak petek in soboto od 16. ure dalje v Delavski zbornici — glavni vhod — I. nadstropje. Udeležujte se jih!

Dolžnost organiziranih upokojencev je, da agitirajo med se neorganiziranimi za pristop v organizacijo!

Sekcija upokojencev SSTSAR.

ZAHVALA.

Ker se ne morem vsem darovalcem, ki so mi za praznike v največji bedi, ko sem po 35 letih službe ostal brez vsakih prejemkov z družino vred na cesti, priskočili na pomoč, posebej zahvaliti, se tem potom prav vsem iskreno zahvaljujem za nabrano vsoto 1088 Din ter Ujedinjenemu savezu železničarjev za podporo 400 Din.

Maribor, dne 15. januarja 1934.

Kristan Ignac, biv. zvan. II.

Nova zvanja

Kmalu po novem letu je bilo precejšnje število uslužbencev pri prometu, v skladiščih in kurilnicah neljubno preseščeno z obvestili, da so čez noč izgubili svoje dosedanje službene nazive. Čez noč so postali iz vlakovodij — zavirači, iz strojevodij — kurjači, iz premikalnih nadziralcev — premikači, drugi so postali merači, deseterji — torej sami novi nazivi, ki so zelo razveselili osobje.

Res je že davno izšla uredba o uvrstitvi uslužbencev v skupine, vendar ni nikdo pričakoval, da bo uprava sedaj po mrtvih črkah uredbe, ki ne vsebuje nikakih tolmačenj in navodil, enostavno izvršila velike degradacije, ki zamorejo prej ali slej imeti za prizadeto osobje dalekosečne posledice.

Pri nas smo že navajeni, da vsaki administrativni preureditvi kasneje sledi drug udarec in da je osobje navadno vsled takih preureditev gmotno zelo oškodovano. Vsled take bojzani osobje ne more mirno vzeti na znanje degradacije v nazivih — kljub pojasnilom, da ne bo imelo to nikakih posledic —, marveč mora podvzeti vse, da s to degradacijo anulira in da se osobju tudi za bodoče pripozna one nazive, ki odgovarjajo njih službenemu položaju ter strokovni izobrazbi in uporabi. Že zdrava pamet veli, da je nesmiselno onega uslužbenca, ki že več let stalno vrši službo vlakovodje, ima vse strokovne izpite in stalno skupino, je prav dobro kvalificiran, sedaj čez noč preimenuvati za »zavirača« samo vsled tega, ker je zvaničnik II. kategorije.

Pa ne samo zdrava pamet, marveč tudi določbe zakona dokazujejo, da to preimenovanje ni bilo umestno ter da je osobju pustiti one službene nazive, ki odgovarjajo njihovi uporabi v službi. § 242 zakona o drž. prom. osobju, ki je v prehodnih odredbah, ima namen osobju, ki je bilo leta 1923 že nastavljeno, obvarovati gotove že živane pravice. Ta paragraf predvideva, da obdrži uslužbenec, ki se je na dan 1. julija 1931 zatekel v zvanju, ki je po razporedu zvanj uvrščeno v nižjo skupino od skupine, v kateri se je zatekel, to zvanje v oni višji skupini, v kateri se nahaja. Zavirač torej, ki je vsled šolske izobrazbe bil že zvaničnik I/4, ostane še naprej kar je bil in ne dobi vsled tega, ker je zvaničnik I, višjega naziva.

Enako pa veli naredba dalje: Če pa je po razporedu določeno za uslužbenca zvanje v višji skupini, ima tak uslužbenec prvenstveno pravico do napredovanja v najnižjo skupino svojega zvanja. Torej vlakovodja, ki je danes samo zvaničnik I. kategorije (zvanje sprevodnika), ima prvenstveno pravico do napredovanja v 10. grupo uradnikov, nikjer pa ni predvideno, da bi se temu vlakovodju sedaj odvzelo naziv vlakovodja in se ga imenovalo samo za sprevodnika. Če bi imel zakonodajec namen osobju dodeliti zvanja po kategoriji (činovnik, zvaničnik I, II itd.), torej če bi imel namen izvršiti »degradacijo zvanj«, potem nikakor ne bi predvideval v § 242 zakona za osobje, ki ima nižjo skupino ter vrši službo višje skupine, predpravico za napredovanje v višjo skupino.

Enako je že prvi odstavek citiranega paragrafa zakona izrecno predvidel, da ostanejo uslužbenci v onih skupinah, v katerih jih je zakon zatekel in da se to stanje administrativnim potom ne more popraviti. S tem je zakonodajec izrecno priznal vsemu osobju, ne oziraje se na šolsko izobrazbo, one skupine, v katerih se je osobje nahajalo ter je z drugimi določbami zakona predvidel tudi možnost njih napredovanja v višje skupine odnosno višje kategorije tudi brez predpisane šolske izobrazbe.

Da preimenovanja v nižja zvanja ne odgovarjajo duhu zakona, sledi končno tudi iz tolmačenja, ki ga je izdalo lansko leto Ministrstvo saobračaja v pogledu imenovanja strojevodij, ki so zvaničniki II. in I. kategorije, za vršilce dolžnosti strojevodja. S tem tolmačenjem je ministrstvo odredilo, da se taka imenovanja lahko brez vsega izvajajo in da zato ni treba menjati naredbe o zvanjih.

Na odločujočih organih direkcije je danes, da krivico, ki se je pripetila osobju, popravijo in zopet uvedejo za vse prejšnje nazive, ki odgovarjajo faktilni službeni uporabi uslužbencev in katere so nekateri uživali že leta in leta.

»ZADRUŽNO PRENOČIŠČE«, »HOTEL« IN »ŽELEZNIČARSKO PODPORNO DRUŠTVO«.

Kakor je znano, je lansko leto odbor podpornega društva žel. uslužbencev v Ljubljani kupil nekdanji hotel Tratnik, radi česar je nastalo med članstvom društva veliko nezadovoljstvo in kritika.

Čez čas se je doznalo, da je naredilo društvo aranžman z »Nabavljalno zadrugo uslužbencev drž. železnice v Ljubljani« ter je zadruga res objavila v dnevnikih in nekaterih tednikih, zlasti pa v znani mariborski »Borbi« velike oglase (v »Borbi« celo kar pol strani), da otvorja zadrugo prenočišče.

Še niso izginili ti oglasi, pa je že objavil neki ljubljanski dnevnik vest, da v bivšem hotelu Tratnik ne bo samo društveno prenočišče, marveč da se bo otvoril zopet hotel pod imenom »Balkan«.

Res ni čudno, da vodstvo »Podpornega društva« ne more razumeti želja in predlogov svojih članov, ki žele spremembo posmrtnine, če se mora baviti z raznimi »hotelskimi« načrti. Člani podpornega društva so sedaj zelo radovedni, kakšne popuste bodo uživali v »svojem« hotelu ter pričakujejo, da jih bo tako »agilni« odbor društva kmalu zopet presenetil s kakim novim podvigom. Je pač treba milijonsko rezervno, ki so jo zbrali člani pod prejšnjimi vodstvi (v katerih sedanjí gospodje niso imeli besede) sedaj »plodonosno« naložiti, da ne bi članom še enkrat prišlo na misel, da bi zahtevali povišanje posmrtnine ali pa znižanje članarine.

Upajmo, da bomo na prihodnjem občnem zboru podpornega društva slišali tudi razveseljivo poročilo o prospehu novega »hotelskega podjetja«.

VOLITVE V NABAVLJALNO ZADRUGO.

Po točno določenem in pri zadnjih volitvah preizkušnem »mobilizacijskem« načrtu je vodstvo Nabavljalne zadruge s predpisi gospodov Punčuha in Kobala razpisalo tako zvane »volitve delegatov« za občni zbor Nabavljalne zadruge. Agitacija zvezarjev in izvajanje mobilizacijskega načrta se je začelo po vsej progí že 10. januarja 1934 in okoli 20. januarja so se že pojavili po večjih krajih (prednačijo Ljubljana in Maribor) gotovi s torbami oboroženi ljudje, ki pritiskajo kljuke in raznašajo ter pobirajo glasovnice. V drugih krajih so za to porabljeni tudi nadzorniki proge, ki sploh niso člani zadruge, da vrše odgovorno službo dostavjalca in istočasno pobiralca glasovnic.

Kljub dejstvu, da je bil mobilizacijski načrt kar najvestneje sestavljen, pa je vseeno nastalo nezadovoljstvo med delom zadrugarjev in celo nekaterimi delegati, ki se ne strinjajo s tem, da se je število delegatov zmanjšalo kar za 32, ker bo pač težko teh 32 dosedanjih delegatov zadovoljiti za izgubo »delegatske časti«.

Upajmo, da se bo zvezarjem ta težki »volilni boj« vseeno posrečil in da bodo lahko proslavili zmago, po kateri pa jih bo kmalu začela boleti glava, ker vedno več zadrugarjev spregleduje in že išče pota, kako se rešiti demokracije, ki vlada v Nabavljalni zadrugi.

Zvezarska zborovanja

»Borba«, »Narod« in drugi listi prinašajo zadnje čase izvirna poročila o uspešnih zborovanjih zvezarjev, ki se vrše večkrat ločeno: za uradnike posebej, za delavske odseke posebej. Na teh sestankih se obravnavajo vsa aktualna vprašanja in imajo člani priliko slišati poročila funkcionarjev »višjih in najvišjih forumov« ter določiti taktiko za nadaljnjo borbo za

čuvanje interesov. Kdor zasleduje te sestanke, nehotе začne premišljevat, za čuvanje kakšnih in katerih interesov se gre, ker pretežni del članstva, ki je že danes izročen propadanju, vedno na novo plačuje račun redukcij z brezplačnimi dopusti in znižavanjem prejemkov, drugi daleko manjši del (ki spada med voditelje zvezarske organizacije), pa od tega ni prizadet. Ta manjši del še vedno lahko računa na napredovanja, premestitve na boljša mesta in človeku pade v oči, da ravno ta manjši del tvori glavni kader referentov na zvezarskih zborovanjih in narekuje taktiko bodočih borb.

Mogočen zbor nacionalnih železničarjev, ki se je vršil v Mariboru, je vodil »agilni« predsednik Tumpej, ki je v vznesenih besedah posebej tople pozdravil znanega borca za železničarske pravice, g. načelnika Deržiča, ki je član centralnega odbora zvezarjev. Zvezarji so imeli v Mariboru v preteklem letu velikanske uspehe in število članov je v samem Mariboru naraslo na 1700. Jasno je, da v Mariboru to delavstvo ni prizadeto od redukcij, marveč živi v »sijajnih razmerah« in zato navdušeno pozdravlja svoje prvobornike z raznimi Tumpeji in Deržiči na čelu. Svojih uspehov v letu 1933 gospodje niso obežali na veliki zvon: Res je bilo izvršenih večje število premestitev iz Maribora, res je bilo večjemu številu železničarjev odpovedano stanovanje v koloniji, res so se uvedli pri progovnih sekcijah daljši brezplačni dopusti, res se ne izplačuje dijete za službena potovanja delavcev, res napreduje delavec tako, da se mu reducira večana plača, ako jo še ima. Pa kaj bi gospodje govorili na zborovanju o teh velevažnih uspehih, saj jih prav vsi železničarji občutijo.

Gospodje so več poročali o drugih uspehih: o raznih izletih na Jadransko morje in v druge kraje naše lepe domovine, katere so si privoščili člani zveze na inicijativo zveze, poročali so o uspešnem delovanju šahovskih odsekov in sportnega kluba, ki so se v preteklem letu odločno borili za zboljšanje položaja železničarjev. Seveda niso pozabili poročati o razvoju Nabavljalne zadruge.

G. Tumpej so poročali in popisali »Boj podružnice, oblastnega odbora in centralne« z železniško upravo ter povedali, da bo borba za eksistenčni minimum trajala še dolgo. Ostro so kritizirali skrajno nesmiselno in krivično odredbo o zdravljenju zob (pozabili pa so povedati, da je izdal to odredbo centralni upravni odbor bolniškega fonda v Beogradu, v katerem vedre in oblače eksponenti zvezarjev). Pozabili so g. Tumpej povedati, na kako odločilnih mestih se nahajajo glavni zvezarski voditelji in kako stališče so ti voditelji zavzeli na pr. pri redukcijah dnevničarjev leta 1932 in pri vseh redukcijah plač delavstva.

Seveda so g. Tumpej pokazali tudi na strašnega zmaja, ki je zakrivil vse to poslabšanje in to je »marksizem«, ki leta 1923 ni preprečil, da ne bi v letih 1929 do 1934, ko so zavladali odrešilni zvezarji, nastopile redukcije plač. G. Tumpej so v Mariboru že davno pokopali Marksiste in njegove čete so tako številne, da odločajo vse, vendar je treba od časa do časa tem bojevitim četam pokazati na grešnika, ki je pred 10 leti zakrivil, da se danes ljudem slabo godi. (Velik del zborovalcev, ko je šel ves »navdušen« domov, se je medsebojno pogovarjal, da takrat, ko so Marksisti imeli v mariborski delavnici, kurilnici in postaji odločujoč vpliv, ni bilo redukcij in da je bilo tedaj le boljše, kakor sedaj, ko morajo lačni poslušati navduševalne govore odrešiteljev.)

Seveda je nastopil tudi zastopnik centralnega odbora g. Ivan Deržič, ki je v »nad eno uro trajajočem govoru obrazložil delovanje centralnega odbora in v živi besedi orisal boj, ki ga vodi centrala z upravo železniške direkcije«. Pri tej priliki je pozabil povedati, da je on sam načelnik in je pozabil zborovalcem orisati, kake težke boje da bojuje g. Deržič kot prvobornik zvezarjev z g. Deržičem — načelnikom.

Citate v tem poročilu smo citirali po »Večerniku« in »Borbi« in so torej originalni ter nam gospodje ne bodo zamerili, če smo tudi v našem časopisu opozorili železničarje na njih odločno borbo za zboljšanje položaja.

Ko so delavci odhajali domov, se je eden spomnil, da so pozabili čestitati g.

napredovanju. Upamo, da bodo ti zavedni Deržiču k velikemu uspehu pri njegovem borci v letu 1934 dosegli približno enak uspeh in napredovanje tudi za vse ostale železničarje, saj mesečna razlika med starimi in novimi prejemki pri napredovanju tega zvezarskega prvobornika znaša okroglo 1300 Din in če bo vsak delavec deležen vsaj petino takega napredovanja, se bodo prilike izdatno izboljšale.

Na mariborskih železničarjih je, da pripravijo teren tudi za zboljšanje položaja delavstvu in ta teren bodo pripravili s tem, da korporativno zapuste zvezarsko organizacijo in se združijo v enotno fronto z ostalim izkoriščenim delavstvom.

Dopisi.

LJUBLJANA — KURILNICA II.

Po petletnem molku se zopet oglašamo, da opozorimo železniško upravo na nedostatke v kurilnici, ki jih je iz higijenskih razlogov treba nujno odstraniti.

V kurilnici umivalniki še sedaj niso tako urejeni, da bi odgovarjali higijenskim prdpisom in bi bilo dobro, da bi se g. šef saniteta enkrat na licu mesta prepričal o nedostatkih ter odredil, kako se morajo umivalniki preurediti.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev je izdal za vse obrate točna navodila o zavarovanju strojev ter s slikami podučil delavce, kako naj se ravna pri strojih, da se preprečijo nezgode. Tudi v kurilnici naj bi se zlasti pri žagah in rezanju lesa stroji predpisno zavarovali, da se preprečijo nezgode.

Vozni delavnici naj se vozovi, pri katerih so predvidena večja popravila, postavljajo v delavnico, da ne bodo ljudje zlasti ob slabem vremenu prezevali in od dežja premočeni delali na prostem. Pri stružnici koles je nujno potrebno dvigalo za dviganje koles na stružnico ter bi bilo umestno, da bi se tudi na prostoru, kjer so nagromadena kolesa, napravilo dvigalo, da bi se kolesa potom dvigala vzdigovala s tira in vzravnavala na tir, ki naj se napravi do stružnice in bo tako vsaka nesreča preprečena.

Kadar se taja sneg, se uprava lahko prepriča, da teče marsikje skozi strehe v delavnico in kurilnico ter bi bilo pravilno, da se streha tam zamaši. Pa tudi stranišča zadaj za kurilnico naj se preuredi tako, da bo vsaj zaslužilo naziv stranišče.

Še dosti bi bilo za pripomniti in predlagati za preureditev, vendar smo prepričani, da bo uprava tožila, da nima kreditov ter vsled tega apeliramo na g. šefa saniteta in na mašinski oddelek, da sporazumno ugotovita, da je nujno potrebno gornje nedostatke v interesu zdravja osobja in v interesu službe same odstraniti. Sedaj ima besedo uprava.

Iz novomeške progovne sekcije.

Po dolgem času se moramo zopet oglašati tudi progovni delavci iz novomeške sekcije. Pri nas je uvedena praksa, da se vrši izplačevanje prejemkov večkrat ob nedeljah, ko vse delo na progí počiva. Večkrat mora hoditi delavec po cele ure daleč, da pride do postaje, kjer se izplačuje prejemke, mora tam čakati po več ur, če pa zamudi, mora iti na navaden delovni dan na sekcijo po prejemke in tako izgubi za ta dan svoj zaslužek, kar se občutno pozna pri vpeljanih brezplačnih dopustih. Upravičeno kritizira delavstvo tak postopek ter apeliramo na železniško upravo, da ukine izplačevanje prejemkov na nedeljo ter v bodoče izplačuje progovnim delavcem plače ob navadnih delovnih dneh, ko so ljudje na progí. Dobro bi bilo tudi, da se končno delavcem obračuna tudi »drobiž«, ker sedaj je vpeljana praksa, da se pri izplačilu drobiža ne izplača, češ, da ga ni na razpolago. Vendar se da ta drobiž izplačati vsaj koncem leta za vse mesece skupaj, ker delavec pri današnjih težkih razmerah v katerih živi, mora računati s slehernim paro.